

Forslag til Finanslov for 2012

(Medlemmet af Naalakkersuisut for Finanser)

Svarnotat

(Medlemmet af Naalakkersuisut for Finanser)

2. behandling

Indledning

Jeg vil indledningsvis takke Finansudvalget for deres grundige behandling af finanslovsforslaget for 2012, og af Naalakkersuisuts ændringsforslag her til 2. behandlingen.

Naalakkersuisut har fremsat i alt 160 ændringsforslag til budgetbidrag og 25 ændringsforslag til tekstanmærkninger til 2. behandlingen.

De politiske forhandlinger

Der har været ført politiske forhandlinger med samtlige partier om ønsker og forventninger til finansloven for 2012.

Forhandlingerne har været udbytterige og konstruktive, og samtlige partier har bidraget med deres forslag til, hvad de hver især anser som en holdbar og økonomisk forsvarlig finanslov. Jeg skylder alle partiernes repræsentanter en tak for deres gode og udbytterige bidrag.

Jeg har lyttet til partiernes forslag og har så vidt det har kunnet lade sig gøre, fundet kompromiser. Jeg vil i det næste gennemgå Naalakkersuisuts forslag til imødekommelse af de forskellige ønsker og forventninger fra de politiske forhandlinger om næste års finanslov.

Imødekommelse af tværgående ønsker

Anlægsbyggeri på kysten har fyldt meget under de politiske forhandlinger.

Stort set alle partier har udtrykt ønske om, at der afsættes flere midler til byggeri på kysten. Naalakkersuisut har lyttet til disse ønsker.

For første gang nogensinde forventes der udbetalt ekstraordinær udbytte fra A/S INI på 22 mio. kr. i 2012. Naalakkersuisut har foreslået, at disse forventede udbytter fra INI øremærkes til renovering på kysten, udenfor Nuuk. Det er således forventningen, at der vil blive igangsat systematisk renovering af udlejningsboliger, og pilotprojekter forventes at køre i Nanortalik, Qaqortoq, Aasiaat og Tasiilaq.

Derudover foreslår Naalakkersuisut, at personaleboligerne i Tuapannguit tårnene i Nuuk udbydes til salg med salget af ét tårn i hvert af årene 2012-2014. Hvert tårn forventes at kunne

indbringe 15 mio. kr. til landskassen. Indtægterne foreslås øremærket til samme formål, det vil sige til systematisk renovering på kysten, udenfor Nuuk.

Det er således Naalakkersuisuts samlede forslag, at bevillingen til renovering på kysten udenfor Nuuk forhøjes med 37 mio. kr. i 2012, og med 15 mio. kr. i hvert af årene 2013 og 2014.

Det har været et tværgående ønske fra partierne, at der blev fundet en langsigtet løsning omkring Neqi A/S' forældede lammeslagteri i Sydgrønland. Naalakkersuisut foreslår, at der afsættes henholdsvis 5 mio. kr. i 2012, 7 mio. kr. i hvert af årene 2013 og 2014, samt 6 mio. kr. i 2015. Midlerne skal anvendes til en servicekontrakt med slagteriet Neqi A/S. I den forbindelse vil Neqi A/S tage initiativ til at etablere et nyt og moderne multislagteri, der er tidssvarende og som vil fungere som et moderne og tidssvarende slagteri der på sigt også kan håndtere andre opgaver end slagting af lam.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at der er lagt op til en god og tidssvarende løsning, der vil være opbakning til.

Fiskeriloven har ligeledes været et gennemgående emne. Naalakkersuisut har vejet ønskerne omkring fiskeriloven, og har foreslået, at der for at understøtte revisionen af fiskeriloven, afsættes ekstra midler til kystnært forsøgsfiskeri. Samtidig lægges der op til, at en del af den afsatte bevilling skal anvendes til at forbedre samarbejdet mellem biologerne og fiskerne. Dertil foreslår Naalakkersuisut, at der afsættes i alt 2,5 mio. kr. i hvert af årene 2012-2015 til formålet.

Great Greenland A/S meddelte kort før færdiggørelsen af forslaget til finanslov for 2012 overfor Naalakkersuisut, at selskabet ikke længere havde behov for kapitalindskud. Naalakkersuisut har dog hen mod efteråret modtaget ønske fra Great Greenlands bestyrelse om, at få tilført 12 mio. kr. i nyt kapitalindskud. Naalakkersuisut har afvejet ønsket, og foreslår, at der afsættes 8 mio. kr. i 2012, men at der ikke afsættes bevillinger til selskabet i overslagsårene. Afsættelsen af bevillingen sker samtidig med et krav om, at der skal udarbejdes en langsigtet strategi for selskabets videre drift ved udgangen af første kvartal af 2012.

Naalakkersuisut er enig med Finansudvalget i, at Great Greenlands problemer bunder i markedsbestemte forhold, men selskabets fremtid bekymrer til stadighed Naalakkersuisut. Selskabet har været nødlidende i mange år, og det bør granskes nøje med henblik på at foretage en realistisk genvurdering af selskabets og sælskindsindhandlingens langsigtede fremtid.

De væsentligste ændringsforslag til 2. behandlingen

Naalakkersuisut foreslår, at der foretages budgetneutrale omrokeringer til imødekommelse af GU-reformen. I 2012 foreslås midlerne fundet fra henholdsvis hovedkonto 20.11.61, Uddan-

nellesreserven samt fra hovedkonto 40.01.08, Sektorprogram for uddannelse. I alt 9,5 mio. kr. i 2012.

Fra og med 2013 til og med 2015 foreslås der indarbejdet en budgetregulering på 19,5 mio. kr. årligt, til finansieringen af GU-reformen. Hensigten hermed er, at Naalakkersuisut i løbet af 2012 forventer at kunne få kigget på de smalle uddannelser, med henblik på effektiviseringer. Disse effektiviseringer forventes således at kunne finansiere en gennemførelse af hele GU-reformpakken fra 2013 og fremadrettet.

Kommune Kujalleq har søgt om et ekstraordinært landskasselån, som Naalakkersuisut har foreslået imødekommes. Dertil vil der være negative DAU-virkninger på henholdsvis 26,4 mio. kr. i 2012 og 10,8 mio. kr. i 2013, som dog forventes tilbagebetalt igen i løbet af henholdsvis 2014 og 2015.

Naalakkersuisut foreslår, at der afsættes 3,8 mio. kr. til en genopretning af skolemadskontoen i hvert af årene 2012-2015. Med dette forslag er det Naalakkersuisuts forventning, at der i løbet af 2012 kan findes en holdbar løsning som Selvstyret og kommunerne kan være enige om på skolemadsområdet. Skolemadskontoen genoprettes til det forbrugsniveau, som der har været på hovedkontoen i løbet af 2011.

Jeg vil ikke gennemgå alle ændringsforslagene her, men vil afslutningsvis henvise til Finansudvalgets udmærkede betænkning til 2. behandlingen af FFL 2012.

Den langsigtede strukturelle ubalance i økonomien

I de kommende år bliver det også en stor udfordring at få balance eller overskud på finansloven. Finanspolitikken er ikke holdbar, og vi skal nu til at tilpasse finanspolitikken til, at der om nogle år kommer til at ske en stor stigning i antallet af ældre.

Både Skatte- og Velfærdskommissionen og Økonomisk Råd har anbefalet flerårige lofter over driftsudgifterne i både Selvstyret og kommunerne. Det vil Naalakkersuisut komme med konkrete forslag til i forarbejderne til finansloven for 2013. Derudover er det afgørende, at Inatsisartut i de kommende år får gennemført strukturelle reformer, der kan føre til varige reduktioner i udgifterne og til at en større del af vores befolkning bliver økonomisk selvhjulpne og dermed gode skattebetalere.

Om 3 dage skal vi her i Inatsisartut drøfte redegørelsen om opfølgning på Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning. Naalakkersuisut fremlægger et forslag for det reformarbejde, der skal føre til en holdbar økonomisk udvikling, så vi kan bevare et velfærdssamfund.

Men jeg skal understrege at opgaven ikke bliver at skabe nye udgifter men at skabe grundlag for at velfærden kan finansieres. Status quo er som nævnt ikke en mulighed.

Som Finansudvalget rigtigt har bemærket i betænkningen, skal der nødvendigvis gøres noget ved de stigende underskud i samtlige budgetoverslagsår.

Balance på DAU og DA

Naalakkersuisuts ændringsforslag her til 2. behandlingen af FFL 2012 giver underskud på DAU-saldoen i alle år.

I perioden 2012-2015 er landskassens DAU-underskud på 249,5 mio. kr. i 2012, 266,5 mio. kr. i 2013, 37,4 mio. kr. i 2014 samt 76,4 mio. kr. i sidste overslagsår 2015.

Når man ser bort fra udlån, så vil DA-underskuddet som følge af Naalakkersuisuts ændringsforslag være på henholdsvis 28,1 mio. kr. i 2012, 112,4 mio. kr. i 2013, samt henholdsvis 68,5 og 127,1 mio. kr. i 2014 og 2015.

Jeg skal afslutningsvis bemærke, at Naalakkersuisut har til hensigt at fremsætte ændringsforslag til 3. behandlingen der vil resultere i, at landskassens DA-resultat i 2012 kommer i balance.

Bemærkninger til Finansudvalgets betænkning til 2. behandlingen af FFL 2012

Naalakkersuisut vil gerne takke Finansudvalget for betænkningen og tager Finansudvalgets henstillinger til efterretning.

Finansudvalget har i sin betænkning stillet nogle spørgsmål. Dem vil Naalakkersuisut besvare skriftligt.

Herudover har Finansudvalget i betænkningen til 2. behandling bedt Naalakkersuisut om at forholde sig konkret til et par problemstillinger.

I ændringsforslaget til 2. behandlingen er der indarbejdet et ekstraordinært udbytte fra INI A/S på 22 mio. kr. alene i 2012. Finansudvalget har bedt om at få redegjort nærmere for sagen. Naalakkersuisut har anmodet bestyrelsen om at vurdere selskabets økonomiske stilling med henblik på udbyttebetaling. Bestyrelsen har tilkendegivet, at de indstiller at udbetale 22 mio. kr. på den kommende ordinære generalforsamling.

Midlerne foreslås anvendt til renovering på kysten, udenfor Nuuk. Naalakkersuisut skal i denne forbindelse gøre opmærksom på, at der ikke er tale om midler der tages fra lejerne, men midler som selskabet har optjent, blandt andet i forbindelse med løbende driftsopgaver for Selvstyret.

INI A/S har pligt til at foretage løbende vedligeholdelse af lejernes boliger. Naalakkersuisut foreslår at benytte udbyttet fra INI A/S til renoveringsopgaver på kysten, både fordi der er renoveringsbehov og fordi det kan bidrage til at øge byggeaktiviteten på kysten.

Finansudvalget har udsat sin stillingstagen til ændringsforslag nr. 157, hvor Naalakkersuisut foreslår, at der tages 11 mio. kr. fra hovedkonto 87.00.88 Anlægsstrategi for bygder og yderdistrikter til at etablere et elevhjem i Nanortalik med. Dette med henvisning til, at der alene vil være 9 mio. kr. tilbage på hovedkontoen for 2012. Finansudvalget opfordrer til, at midlerne findes andre steder. .

Naalakkersuisut skal hertil bemærke, at bevillingen er en konsekvens af en tillægsbevillingsansøgning til elevhjemmet i Nanortalik som blev forelagt for Finansudvalget i efteråret 2011. I denne tillægsbevillingsansøgning fremgår det, at der ville blive taget 11 mio. kr. fra hovedkonto 87.00.88 netop til elevhjemmet i Nanortalik, hvilket Finansudvalget har godkendt uden bemærkninger. Derfor ønsker Naalakkersuisut at fastholde dette ændringsforslag. Naalakkersuisut håber således at Finansudvalget vil ændre holdning til 3. behandlingen, da ændringsforslaget blot er en konsekvens af tidligere beslutning taget af Inatsisartuts Finansudvalg.

På samme hovedkonto 87.00.88 fremsætter Finansudvalget egne ændringsforslag, hvor bevillingen målrettes til både bygder med befolkningstilvækst og bygder i befolkningstilbagegang. Dette tager Naalakkersuisut til efterretning.

I forlængelse hertil skal det nævnes, at Naalakkersuisut har til hensigt at udarbejde en tillægsbevillingsansøgning her i 2011, hvor der vil blive søgt afsat konkrete bevillinger til elevhjem og kollegier på kysten. Dette skal ses i sammenhæng med de ekstra skatteindtægter der er kommet ind fra olieeftersforskningen i løbet af 2011. Dette tiltag har Naalakkersuisut allerede varslet om i forbindelse med budgetopfølgningen for oktober måned 2011, som både er tilgået Finansudvalget og Inatsisartut. Dette tiltag vil blive suppleret med en konkret sektorplan i begyndelsen af 2012.

Dertil bør der gøres opmærksom på Naalakkersuisuts ændringsforslag – som Finansudvalget indstiller til vedtagelse – hvor bevillingen til renovering på kysten udenfor Nuuk samlet søges forhøjet med 37 mio. kr. i 2012, og med 15 mio. kr. i hvert af årene 2013 og 2014, hvoraf de 22 mio. kr. i 2012 kommer fra udbyttet fra INI A/S og de 15 mio. kr. er indtægter fra salg af Tuapannguit-tårnene i Nuuk i henholdsvis 2012, 2013 og 2014.

Finansudvalget bemærker, at såvel udstyret som bygningerne i KNR ikke er i god stand, hvilket kan medføre et øget bevillingsbehov i de kommende år. Naalakkersuisut er opmærksom på problemstillingen, men vil afvente en arbejdsgruppe der er i gang med at undersøge mulighederne for at etablere et mediehus, før der tages stilling til sagen.

Derudover efterlyser Finansudvalget en redegørelse omkring bevillingerne til hovedkonto 34.15.01 Paarisa og Inuuneritta samt omkring handicapinstitutioner. Disse vil blive besvarede skriftligt mellem 2. og 3. behandlingen af FFL 2012.

Forventede ændringsforslag til 3. behandlingen

Samtidig med det ekstraordinære udlån til Kommune Kujalleq har kommunen søgt om at få dækket 38 mio. kr. til en færdiggørelse af renoveringen af folkeskolen i Qaqortoq. Der er tale om fordyrelse af et projekt, hvor kommunen har overtaget bygherrerollen. Fordyrelsen skyldes afdækning af udbredt skimmelsvamp og PCB. Naalakkersuisut vil foreslå, at der foretages budgetneutrale omrokeringer af projekterne på hovedkonto 84.40.10, Kommunale skoler, så der bliver plads til at færdiggøre folkeskolen i Qaqortoq.

I den forbindelse har Naalakkersuisut revurderet skoleprojektet i Narsaq. Et støt faldende børnetal i Narsaq understøtter ikke længere en to-sporet skole i byen, men i stedet en 1-sporet folkeskole med nogle ekstra klasserum.

Naalakkersuisut har til 3. behandlingen af FFL 2012 til hensigt at fremlægge forslag, der skal sikre en balance i finansloven.

Dette er bl.a. en forhøjelse af lotteriafgiften og et forslag om at hæve emballageafgiften. Disse forslag forventes at give merindtægter på 18 mio. kr. årligt.

Såfremt ændringsforslagene til 3. behandlingen vedtages, får finansloven balance på DA-saldoen i 2012. Men der vil være underskud i budgetoverslagsårene, og dermed bliver det i arbejdet med finanslov 2013 en udfordring for Naalakkersuisut og Inatsisartut at skabe balance på kort sigt og grundlag for finanspolitisk holdbarhed på langt sigt. Uden reformer kan vi ikke få finanspolitisk holdbarhed, og derfor er konstruktiv opfølgning på Skatte- og Velfærdskommissionens betænkning vores største opgave for de kommende år.

Afrunding

Afslutningsvis vil jeg gerne takke alle partierne for det positive og konstruktive arbejde der er ydet i forbindelse med de politiske forhandlinger om finanslovsforslaget for næste år.

Med disse ord ser jeg frem til en positiv og konstruktiv finanslovsdebat her i salen.